

fældet med Hensyn til den ofte omtalte Porcellainsfabrik. Jeg nævner det ikke, for at fremhæve denne Enkelthed, der jo som saadan heller ikke foreligger i Debatten, men jeg troer, at der bør netop om saadanne omtvistede Punkter gives Oplysninger igjennem Finanslovens Anmærkninger eller paa anden Maade, gives saa fuldstændige for Forsamlingen, at de ere veiledende og ikke let kunne blive vildledende. Naar man navnlig med Hensyn til den sidst nævnte Post har anført, at her er Overflud tilstede, saa burde man vistnok ogsaa, især hvor der er Tale om et industrielt Etablissement, have nævnt, at man ikke har beregnet nogen som helst Rente eller Løse af de store Bygninger, der anvendes dertil, og vitterligt er det jo, at der stikker en meget stor Capital deri, ikke at tale om den store, som er anvendt, for ikke at sige bortødslet, paa dette Etablissements Drift. I detmindste nævner Statsrevisorernes Regnskab en Grundfond af 77,000 Rbd., hvoraf der altsaa burde have været en Rente at tage i Beregning. Men under Activerne fremkommer der tillige en anden, synes mig, mere mærkelig Post i den Maade, hvorpaa den er opført, naar der nævnes Renterne af Activerne i Slesvig. Det er bleven sagt her, at Slesvig ikke burde berøres i Debatte; jeg skal heller ikke ville provocere hertil eller tænke paa at incorporere Slesvig, end ikke i Debatten, men det forekommer mig meget forunderligt, at denne Post, som ikke har været nævnt før, har kunnet finde sin Plads her, eller, naar den har sin Plads der, at man saa kan tænke sig Muligheden af ikke at berøre de Forhold, som vedkomme den. En Indtægtspost, som staaer opført med 10,000 Rbd., og er bragt til Regnskab som saadan blandt Statsindtægterne, kræver dog virkelig en Legitimation og giver Berettigelse og Forpligtelse til at søge den. Naar der er opført saadanne Activer, om hvilke intet Nærmere er oplyst, hvori de i det Væsentligste bestaae, saa mener jeg ogsaa, at tillige andre Activer, som sortere under Kronen, og under andre Omstændigheder ikke kunne henføres til det, som man med en ny Theorie kalder Forbundslandet Holsten, at ogsaa disse som rene Krongodser maatte kunne finde deres Plads i Budgettet.

Der er med Hensyn til den Bestyrelse, som er underlagt Cultus- og Underviisningsministeren, af en tidligere Taler udtalt Roes for den Besparelse, som af Cultusministeren er udvisti. Den skal jeg ogsaa villigen tiltræde, men det gjør mig ondt, at jeg ikke kan gjøre det Samme med Hensyn til Underviisningsministeriet, endsskøndt det hører under een og samme Person. Det er navnlig her, at der viser sig en besynderlig Uoverensstemmelse mellem det Maal, som er stræbt hen til, eller idetmindste er peget hen til, ved tidligere Finanslove, og som paa saamange Maader har fundet sin Udtalelse, og det, som sees eftertragtet i det nye Budget i hvad det lærde Skolevæsen angaaer. Det lærde Skolevæsen see vi nemlig opført med en Udgift af 175,300 Rbd., hvoraf kun 26,300 Rbd. dækkes ved indkommende Skolecontingenter. Der blev i den Henseende vel ikke taget nogen egentlig Beslutning, men der fandt Udtalelse Sted under Behandlingen af de tidligere Finanslove med Hensyn til Sorø Academie, om bestemt at foretage en Forhøielse af Skolecontingentet; en saadan sees ogsaa af den høitærede Minister at være paatænkt, saasnart man kommer til et lignende Resultat med den private Stiftelse Herlufsholm, og der er ogsaa allerede calculeret paa Forhøielse. Det forekommer mig da besynderligt, at man ikke har stræbt hen til det samme Maal under det lærde Skolevæsen. Det er dog den Underviisningsgreen i Landet, der ligger som en overordentlig Byrde paa Statsudgifterne, og næsten træder hindrende iveien for, at der fra Statens Side kan virkes til mere udstrakt Skoleoplysning i andre Retninger. Det er vel ikke Finantserne, som directe tilskyde mere end 3896 Rbd., men det er dog under forskellige andre Benævnelser, at Staten yder sit overvættede store Bidrag udelukkende til det lærde Skolevæsen, uden at man sees det mindste Tegnet til, at der fra Statens Side bliver aabnet en Veie til en forbedret Underviisning i det Hele taget; ja, hvad der fremtræder som en endnu større Mærkelighed herunder, er, at den Post, som næsten, troer jeg idetmindste, tilnærmelsesvis med Genstemighed blev forkastet under den tidligere Finanslov, nemlig 17,000 Rbd. til Oplyselse